

TRUYỀN BẢ

TUẦN BÁO CỦA TUỔI TRẺ RA NGÀY THỨ NĂM

NGƯỜI MẸ

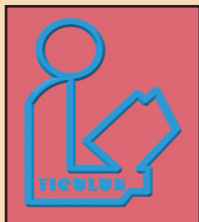
Số 86

của MẠNH PHÚ-TU

17-6-43

Mỗi số 0320 — 3 tháng 2560 — 6 tháng 55 — cả năm 105
Mandat gửi Đ. VŨ ĐÌNH LONG chủ nhà xuất-bản TÂN-DÂN, Hanoi

NGƯỜI MẸ MẠNH PHÚ TỰ

Bữa cơm chiều xong đã từ lâu. Thằng bếp đã mang chiếc khăn bàn xuống. Người cha đang ngồi xem tờ báo hàng ngày. Ánh sáng của ngọn đèn điện xanh nhạt lơ mờ chiếu khắp gian buồng ăn. Con chó bông trắng bạch nằm kê đầu lên một chân trước, hai mắt lơ lơ như đang lim dim ngủ. Từ dưới bếp thỉnh thoảng vang lên tiếng bát đĩa của người vũ già đang thu dọn. Trên một chiếc ghế ngựa kê gần chiếc bàn ăn hai đứa trẻ đang nằm ngủ. Chị nằm ở giữa, đứa em giai nằm ngay ở cạnh giường, một tay bỏ thông xuống gần mặt đất.

Không có một thứ tiếng gì khác ngoài cái tiếng giấy cọ vào nhau mỗi khi người cha giờ tờ báo để sang trang khác, đọc hết một hai cái tin vặt ở một vài tỉnh xa.

Một bầu không khí chênh mảng thiếu vẻ thân mật của một gia đình bao bọc tất cả người và mọi vật trong gian buồng đó. Thỉnh thoảng người cha ngừng xem tờ báo, đưa mắt nhìn hai đứa con nằm trên chiếc ghế, thở dài ra vẻ buồn nản.

Bỗng chốc trên mặt bàn, chiếc đồng hồ đánh chín tiếng. Người cha vút tờ báo xuống bán đi ra ngoài lên tiếng gọi :

- Vú già !

5 | Người Mẹ

Sau tiếng «dạ» của người vú già, người cha hỏi ngay:

- Vú làm gì dưới ấy ?

- Thừa cậu con đang thu dọn bát đĩa... Anh bếp còn bận sát sà phòng vào quần áo ngâm để sáng mai rửa.

- Thôi được vú cứ làm đi... Tôi định bảo vú lên cho các em đi ngủ nhưng để tôi bế vào buồng cho cũng được.

Rút lời, người cha quay vào bế đưa con giai vào buồng ngủ rồi lại đi ra bế nốt đứa con gái vào. Hai chị em đặt sát bên nhau. Người cha lấy chiếc chăn mỏng đắp lên cho hai đứa con rồi tắt đèn rón rén đi ra.

Lúc đó người vú già hãy còn bận bịu dưới bếp. Người cha trước khi vào buồng ngủ riêng còn dặn thêm vú già một câu :

- Bao giờ vú dọn xong thì vào buồng ngủ với hai em... Vú ngủ ở giường bên ấy... Đừng ngủ chung với hai em sợ chật rồi đêm chúng nó thức giấc.

Người vú già vừa úp nốt mấy chiếc bát vào chạn vừa đáp :

- Vâng... Cậu để mặc con. Tý nữa rồi con vào. Con vẫn ngủ ở giường bên chứ có ngủ chung với hai em

đâu...

* * *

Hai đứa trẻ - Nga tên chị và Hùng tên đứa em giai - hai đứa trẻ vừa ngủ được một giấc khá dài, thì liền trong một lúc thấy lạnh lạnh trên trán và trên hai má. Cái cảm giác lạnh lạnh ấy khiến Nga và Hùng cùng thức giấc. Chúng trừng trừng nhìn trước mặt. Hai chị em đều nhận rõ thấy chính là mẹ chúng đang đưa hai bàn tay trắng trẻo xoa xoa trên trán và trên hai má chúng. Cả hai đứa cùng ngồi dậy một lúc. Đứa nào cũng vui sướng hơn hờ bá vai mẹ. Nga đứng hẳn dậy ôm chặt lấy cổ mẹ và cuống quít hỏi :

- Mẹ ! Mẹ đi đâu mà mãi hôm nay mới về.

Hùng lặn hẩn vào lòng mẹ :

- Chúng còn nhớ mẹ quá.

Người mẹ ôm ghì cả hai con trong hai cánh tay, đặt đầu chúng vào ngực mình rồi hôn lấy hôn để. Người mẹ sung sướng và cảm động đến nỗi không còn biết nói gì với hai đứa con. Chỉ còn biết nghĩ đến sự ôm chặt chúng hơn và hôn chúng nhiều hơn.

7 | Người Mẹ

Nga và Hùng thi nhau mà kể những chuyện này ra trong khi vắng mẹ.

- Mẹ a, dạo này ba không hay nói không hay hát như ngày xưa.

- Chị không biết, tại ba mệt chứ làm sao ?

Rồi hai chị em như muốn cãi nhau :

- Mà thì biết gì ? Tại ba buồn, ba vẫn hay nói đến mẹ luôn.

- Có chị không biết gì thì có ! Tại thằng bép nó hay đi chơi nó không làm được thức ăn ngon cho ba nên ba tức mình ba không hát nữa đấy chứ !

Người mẹ yên lặng nhìn hai đứa con xoắn xoe bên mình và tíu tít nói với nhau như đàn chim non vừa xa tổ, trong lòng thấy nhẹ nhàng sung sướng nhưng thấm thía tới lòng mình một cách rất sâu sa.

Nga hỏn hển hỏi như vừa mới chạy một quãng đường xa :

- À, mẹ đi đâu về thế ? Mẹ có mua quà về cho chúng con không ?

Người mẹ nhìn con gái mỉm cười :

- Nga của mẹ bao giờ cũng thích quà ! Con không nhắc thì mẹ quên đấy ! Quà của hai con đây.

Người mẹ chưa nói hết câu hai đứa trẻ đã cuống quýt bên mẹ để tranh quà. Người mẹ lấy ra hai gói kẹo bọc vàng chói :

- Mỗi con một gói... Đừng tranh nhau mẹ dặn rồi mẹ lại đi ngay bây giờ.

Hai đứa trẻ cầm lấy hai gói kẹo nhìn cái màu giấy vàng chói đều thích trí :

- Không, chúng con có tranh nhau đâu ! Mẹ ở nhà với chúng con... Con có khóc đâu nào.

Hùng vênh váo nói câu đó. Nga có vẻ không bằng lòng em :

- Phải, mày không khóc !

Cô nhìn mẹ :

- Mấy hôm mẹ đi vắng nó khóc cả ngày... Nó cứ bắt vú già bế nó đi tìm mẹ... Có hôm nó không chịu ăn cơm mẹ a. Ba dỗ nó thế nào nó cũng không nghe.

9 | Người Mẹ

Nga làm ra vẻ ta đã nhón, lấy giọng người nhón mách thêm :

- Bây giờ nó hư lắm đấy me ạ.

Hùng vội cãi lại ngay :

- Chị hư thì có ! Chị cũng khóc luôn !

- Tại mày khóc tao mới bắt chước chứ ! Mày mà không khóc thì chả bao giờ tao khóc !... A, me ạ, thỉnh thoảng thấy em Hùng khóc vú già cũng bắt chước khóc nốt !

Người mẹ ra vẻ buồn rầu :

- Vú già thì cũng chẳng khác gì chúng mày... Một lũ trẻ con cả !...

Người mẹ ngăm nhìn hai con, kéo chiếc chăn mỏng lại gần mình :

- Sao mà chần chieu bây giờ đê bản thế này ! Cái vú già ấy bây giờ cũng sinh ra lười lắm !

Hùng vội nói ngay :

- Thỉnh thoảng vú ấy lại đánh con nữa đấy me ạ. Chốc nữa rồi mẹ mắng vú ấy đi nhé !

Nga như muốn che trở cho người vú giả :

- Vũ ấy bận cả ngày... Từ hôm mẹ không có nhà, ba cho anh xe ra. Ba bảo ba sắp bán xe nhà đi... Ba hay gắt với anh bếp và vú già lắm... À này, mẹ ạ... Từ hôm mẹ không có nhà con chó Ba Tô cũng không chịu ăn cơm. Cả ngày nó chỉ nằm yên một chỗ ! Có người lạ vào nó cũng không buồn sủa.

Hùng nhìn sát vào mặt mẹ :

- Thế mà hôm nọ chị Nga còn đánh nó hai cái đay mẹ ạ. Nó đau quá, nó chạy quanh nhà rồi cứ ăng ẳng sủa rinh cả nhà lên thế này này mẹ ạ.

Người mẹ thấy đứa con giai của mình có những điệu bộ ngộ nghĩnh và cái giọng nói hay hay cũng vui tươi nét mặt, ra chiều bằng lòng con mình, ôm con chặt trong cánh tay rồi lại hôn lấy hôn để. Nhưng sau những cử chỉ đó, trên nét mặt người mẹ lại lộ ra một vẻ buồn chán khiến hai đứa con thành rụt dè gần như sợ hãi. Ba mẹ con yên lặng nhìn nhau. Người mẹ gần như muốn khóc.

Người mẹ đưa tay vuốt mái tóc Nga. Những sợi tóc không có lược cài buông xõa xuống cả mặt. Người mẹ nhìn quanh giường rồi hỏi :

- Lược cài của con đâu ?

Nga yên lặng không nói gì, vẻ mặt như sợ hãi. Giữa lúc đó thì Hùng đã nhanh nhẩu nói ngay :

- Chị ấy ra phố chơi rồi chị ấy đánh rơi ở ngoài đường mất.

Người mẹ đưa mắt nhìn cả hai con rồi bằng một giọng yêu thương nói với hai con :

- Sao mẹ đã dặn hai con không được ra phố chơi nhớ ra bị xe... Thế mà các con không chịu nghe lời. Sao con không bảo ba mua cho cái lược khác mà dùng ?

- Con đã bảo ba mấy lần rồi nhưng ba cứ quên mãi... Ba bảo ba không quên mua được bao giờ nên ba hay quên... Ngày mai mẹ lên phố mua cho con nhé. Mẹ cho chúng con đi lên phố với. Ba không cho chúng con lên phố bao giờ cả.

- Ừ phải đấy, mẹ cho chúng con đi chơi phố với. Ba chả cho chúng con đi bao giờ cả ! Rồi mẹ mua cho con một đôi giày mới nhé... Đôi giày to tướng, son đỏ, mẹ ạ.

- Một mình mày đã mất mấy đôi giày rồi ! Mua làm gì cho nó phí tiền của mẹ !

- Ê, ê ! Thế sao chị bắt mẹ mua lược thì được !

Người mẹ để mặc cho hai con nói với nhau, chỉ chăm chú nhìn các đồ vật trong nhà. Bụi bậm đầy khắp mọi nơi. Nhìn kỹ quần áo các con thấy đã rách nhiều chỗ và nhiều vết bẩn quá. Bằng một giọng không bằng lòng, gần như gắt gỏng người mẹ nói với hai con :

- Sao mà quần áo các con bẩn đến thế... Khổ thân tôi dạo này các con tôi thành ra mất cả sạch sẽ !...

Nga sợ mẹ mắng mình vội nói ngay :

- Tại vú già không thay quần áo cho chúng con đây chứ. Có khi ba bốn ngày mới thay một lần. Không phải ngày nào cũng thay như ngày mẹ còn ở nhà. Ba thì chẳng dục vú ấy tắm và thay quần áo cho chúng con bao giờ ! Vú già còn phải làm nhiều việc khác.

Nga xòe hai bàn tay ra cho mẹ xem rồi nói tiếp :

- Mẹ xem đây này ! Vú ấy không cắt móng tay cho chúng con bao giờ ! Cả tay em Hùng cũng vậy !

- Đứa nào cũng bẩn cả ! Vú già có năng tắm tấp cho các con không ?

- Có, mẹ a.

- Ba bốn ngày vú ấy mới tắm cho một lần.

13 | Người Mẹ

Hùng cãi ngay :

- Ngày nào vú ấy cũng tắm.

- Mà chỉ nói dối ! Mà sợ nước, mà không chịu tắm, thấy vú ấy không năng tắm cho mà là mà sợ lắm. Hôm nào vú ấy tắm cho thì lại chạy trốn. Có vào buồng tắm thì chỉ dội vài giọt nước một, không bao giờ dám dội cả một gáo vào người. Có hôm nó chỉ tắm có một nửa người trên thôi, rồi nó vội mặc quần áo lấy.

Thấy mẹ đưa mắt nhìn ra vẻ không bằng lòng Hùng cũng hiểu ý. Nhưng không biết nói sao cậu bé ngây thơ nói với mẹ :

- Con cũng thích tắm đấy chứ... Nhưng chỉ tại rét lắm mẹ ạ. Con sợ cả nước nóng và nước lạnh. Nước nào con cũng thấy rét.

Người mẹ vuốt mái tóc con

- Thế thì con không ngoan tý nào ! Thằng Hùng bây giờ nó không thương mẹ nó nữa !

- Con thương mẹ bằng ngần nào.

Hùng ngộ nghĩnh nắm chặt hai bàn tay vào với nhau giơ lên cao rồi nói :

- Con thương mẹ bằng ngàn này !

Người mẹ như quên hết cả những lỗi của đứa con lại ôm chặt con vào lòng. Nga thấy mẹ quăn quít em như hơi ghen với em :

- Nó chỉ nói thế thôi chứ nó thương gì mẹ... Bây giờ nó hư lắm rồi ! Có khi vú già rửa chân cho nó, nó cũng không chịu để cho rửa !

- Thằng Hùng mà bản thế thì mẹ dận lắm ! Rồi mẹ lại đi thôi chả ở nhà với nó nữa !

- Chị Nga nói dối đấy mẹ ạ. Mẹ đừng đi. Mẹ ở nhà với con.

Nga như muốn trêu tức em :

- Mẹ cứ đi đi ! Mẹ cứ đi đi, mẹ ạ. Thằng Hùng nó hư lắm đấy.

- Có chị hư thì có !

Hùng một tay cầm chặt lấy một vạt áo mẹ một tay khoanh qua cổ rồi nũng nịu nói với mẹ :

- Đừng mẹ ạ ; mẹ đừng đi, mẹ ở nhà với con... Mẹ để cho chị Nga chị ấy đi cho cũng được. Mẹ ở nhà với con.

Hùng nũng nịu gần như muốn khóc để làm thơ với mẹ :

- Nhé, me nhé, me ở nhà cơ.

- Ừ thì me ở nhà, mẹ không đi đâu nữa. Nhưng các con phải nghe lời mẹ mới được. Bây giờ mẹ đi tắm cho các con rồi mẹ đưa các con lên phố mua lược, mua giày, rồi về nhà các con phải ngồi trong nhà mà chơi để me vá những áo rách cho các con. Các con có bằng lòng thế thì me mới ở nhà không thì me lại đi ngay bây giờ.

Nga và Hùng cả hai chị em đều sung sướng nhảy nhót quanh mẹ. Vừa nhảy, múa vừa kêu to :

- Vâng ! Vâng ! Vâng ! Chúng con bằng lòng...

Ngay lúc bấy giờ người mẹ dẫn hai con vào buồng tắm. Cả Nga và Hùng đều ngoan ngoãn để cho mẹ tắm. Hùng cố chịu rét, không dám kêu ca gì. Mỗi khi mẹ hỏi:

- Con có thấy rét không ?

Thì Hùng lại cố làm ra dáng mạnh mẽ :

- Không, con chả biết rét là gì cả. Nước nóng con thích tắm lắm. Đây này, con dội cho me xem.

Rồi Hùng vớ ngay chiếc gáo trong tay mẹ dội lấy dội để từ cổ trở xuống cho tới khắp người.

Người mẹ thích trí khen con :

- Hùng của mẹ ngoan lắm. Thế từ giờ con không được lười tắm nhé. Con phải nhớ rằng người ta cần phải sạch sẽ. Những người ở bẩn là hay sinh bệnh tật ốm đau. Ngồi đâu người ta cũng ngửi thấy mùi hôi rồi ai ai cũng phải sinh ghét. Có sạch sẽ thì người mới khỏe mạnh, mới chóng nhón. Móng chân và móng tay phải năng cắt cho thật sạch, không được để cho đất lấp đầy.

Nghe mẹ vừa kỳ cho mình vừa nói, Hàng chỉ luôn luôn miệng :

- Vâng... Vâng... Vâng...

Nga đứng ngoài buồng tắm cứ dục mẹ tắm cho chóng xong Hùng để tắm cho mình. Cô bé cũng làm ra ý thích lắm và lâu ngày không được tắm cũng ra chiều khó chịu.

- Nhanh lên mẹ... Mãi hôm nay con mới được tắm... Người bẩn quá mà mẹ lại không tắm cho con trước.

Đến khi tắm cho Nga, người mẹ thấy cô cũng không sạch gì hơn em. Vừa sát sà phòng cho con, người mẹ

vừa tử tế dặn dò :

- Con là chị. Vả con cũng đã lớn; vậy những lúc mẹ vắng nhà con phải trông nom săn sóc đến em mới được chứ ! Phải năng nhắc vú già tắm rửa cho em. Con phải năng thay quần áo cho em nữa. Là chị thì phải ngoan, phải chịu khó để cho em nó bắt chước... Mà sao mẹ đã dặn con là phải biết thương yêu loài vật; sao mẹ vắng nhà con lại đánh con Ba-Tô. Giống vật cũng như người ta. Cũng biết đau, biết buồn, biết vui như người. Chăn nó thì phải trông nom săn-sóc nó cho nó ăn uống cho tử tế. Đối với vú già, dù sao con cũng không được hỗn xược với vú ấy. Vú ấy tuy là đi ở cho con nhưng vú ấy nhiều tuổi hơn, con phải biết kính trọng vú ấy mới được. Không bao giờ con nên lấy cớ là mượn vú ấy mà tìm cách mắng chửi, hay đánh đập vú ấy. Phải nên có lòng thương người. Mẹ bảo thì phải nghe không có rồi mẹ lại dặn.

Nga yên lặng nghe lời mẹ dặn, không hề nói lên một câu gì. Và hình như cô bé cũng biết hối hận một đôi khi đã trót gắt gỏng với vú già, với anh bếp và đã trót đánh con Ba-Tô. Cô bé như tự biết mình có lỗi, không cãi lại mẹ nữa lời. Cô cúi đầu hơi thẹn thùng.

Khi đã tắm xong cho Nga và Hùng, người mẹ lấy quần áo mới thay cho hai con. Chải đầu cho chúng và ngắm vuốt cho chúng xong người mẹ đưa hai con lên phố.

Nga và Hùng sung sướng đi bên mẹ. Đã lâu lắm bây giờ hai đứa trẻ đó mới lại được đi chơi phố.

Chúng nhớ mang máng hình như đã có một vài lần chúng được đi chơi như vậy. Chỉ một bên em một bên: mỗi đứa cầm một bàn tay người mẹ trong tay mình. Chúng lon ton đi, bước đi nhẹ nhàng tựa như con bướm lướt trên mặt cỏ. Khi nào người mẹ đi nhanh quá, chúng không theo kịp thì cả hai lại ghì chặt tay người mẹ lại và người mẹ phải chững bước lại để chờ chúng. Ở ngoài phố câu chuyện thì thực không còn có liên lạc gì. Trông thấy cái gì dưới mắt chúng cũng hỏi. Mà chúng hỏi cho tới cùng. Nhiều khi người mẹ thấy những câu hỏi của chúng khó trả lời quá, đành phải chịu lảng sang chuyện khác.

Nga và Hùng lúc đó như thấy được sống những ngày vui đẹp mới mà kể từ ngày người mẹ vắng nhà chúng không hề còn được biết đến. Cái gì ở ngoài phố cũng như có được những màu sắc mới, những vẻ lạ. Chúng tưởng như chúng vừa mới xa hẳn cái thành phố để ở một nơi hẻo lánh nào và đến nay mới lại được trở về

thăm.

Ánh đèn điện trong những tủ kính phô không biết bao nhiêu đồ mới lạ. Chúng nhìn thấy đến như hoa cả mắt, không còn biết phân biệt thứ này với thứ khác. Nga không bao giờ nghỉ miệng :

- Mẹ này sao cái người kia người ta lại làm bằng gỗ? Mà sao đầu thì to mà thân lại nhỏ bé tí con, chỉ bằng chúng con thôi.

- Người ta làm như thế để cho nó lạ mắt, để cho những người qua đường phải để ý. Cốt là để làm quảng cáo cho các thứ áo, khăn, mũ. Nhiều người biết đến thì sẽ được đắt hàng hơn.

- Sao người ta lại phải treo những tấm gỗ có viết chữ lên trên những cửa hàng ?

- Trên tấm gỗ người ta đề tên hiệu, số nhà và tên phố để những khách mua hàng lần sau nhớ lối trở lại mua, người ta được đông khách.

Hùng cũng chẳng ít lời gì hơn chị. Cậu bé đương lon ton đi bỗng dừng hẳn ngay lại rồi nhất định giữ chặt lại không cho mẹ và chị đi. Cậu ngây người xa mà ngắm con búp bê bằng nhựa to lớn gần bằng cậu bày ở trong một cái tủ kính. Cậu hỏi mẹ :

- Con búp-bê to thế kia thì con bế làm sao được.

- Nó to nhưng mà nó nhẹ !

Sao nó lại nhẹ ?

- Người ta làm nó bằng một thứ nhựa cây.

- Sao người ta không làm nó bằng sắt ? Bền hơn. Bằng nhựa chóng hỏng lắm. Con búp bê của con cũng bằng nhựa đã hỏng rồi... Mẹ mua cho con một con búp bê khác.

Người mẹ thấy Hùng muốn mua búp bê nhưng lại nói khéo, chỉ nhìn con cười. Hùng lại hỏi mẹ :

- Con búp-bê bằng nhựa... Thế Hùng của mẹ bằng gì! Cũng bằng nhựa à, mẹ ?

Thấy mẹ nức nở cười, Hùng lại hỏi tiếp :

- Thế thì bao giờ con hỏng, mẹ ? Chốc nữa hay ngày mai... Con búp-bê của con, con vứt đi rồi... Thế bao giờ con hỏng, mẹ cũng vứt con đi à ?

Người mẹ không biết nói gì với con, cứ ngật nghẹo cười rồi bế sốc con lên ngang ngực mà hôn.

Đi hết một dãy phố, tới một cửa hàng bán lược đôi mỗi thực tốt. Người mẹ đưa Nga vào để cho Nga tùy ý thích cái nào thì lấy cái ấy. Nga chọn một cái lược cài cong cong, hơi óng có màu nhờ nhờ đen pha lẫn với màu vàng nhạt. Nga thích chiếc lược quá, cứ mân mê cầm trong tay ngắm, không muốn cài lên đầu nữa. Từ lúc có chiếc lược trong tay Nga không còn nghĩ gì tới phố xá quanh mình. Thôi thì là bỏ mặc cả ! Mọi cái đều không đáng kể.

Nhưng còn Hùng thì vẫn chưa được yên lòng. Cậu bé chưa mua được đôi giày mới thì nhất định vẫn chưa hả dạ. Cậu nũng nịu bên mẹ :

- Đi. Mẹ mua giày cho con đi ! Lâu lâu là thế này này!

- Thì hãy thông thả tý nào ! Đã tới hàng giày đầu mà mua.

Từ lúc đó Hùng thấy như mỗi chân và hết cả hứng đi chơi ngoài phố. Bực mình nhất cho cậu là cô chị thì đã được có lược rồi và thỉnh thoảng còn như trêu tức em, gờ chiếc lược sát tận hai mắt em rồi ra vẻ hãnh diện :

- Lược của chị đây này ! Đã trông thấy chưa. Em cứ bảo chị là tóc còn ngắn quá mẹ không mua lược cho ! Chả cái lược thì còn cái gì đây ! Đã trông thấy chưa !

Hay lại bảo là chị nói dối... Còn giày của em đâu !

Được một quãng đường thì cả ba mẹ con đi tới một hiệu giày. Chọn đôi nào, Hùng cũng chê là không vừa ý và tuy người nhỏ nhưng cứ nhất định mua lấy được một đôi giày thực to. To bằng cái đôi giày làm bằng gỗ người ta treo làm quảng cáo ở trước cửa hiệu giày. Mà kỳ quặc nhất là cậu cứ bằng nặc đòi cho được đôi giày hai màu. Một nửa làm bằng da đỏ chói và một nửa bằng da xanh ngắt. Đi vào hết mọi hiệu giày không tìm được một đôi nào khiến Hùng vừa ý để cậu quên hẳn giày cậu đã ước muốn. Đôi nào cậu cũng bảo là còn nhỏ. Cả những đôi để dành riêng cho người lớn cậu cũng hãy còn chê là bé. Còn hai cái màu của cậu thì thực là khó khăn vô cùng, không sao mà tìm ngay được cho cậu.

Không mua được giày cho cậu ba mẹ con đành phải giắt nhau về. Hùng không có giày mà Nga thì đã có lượm. Cậu lại càng tức mình hơn. Và từ cái lúc đó cậu chỉ những khóc là khóc. Dĩ nhiên thế nào cũng không chịu nín. Người mẹ cố lấy giọng ngọt ngào :

- Để rồi hôm nào mẹ gửi sang Tây mua cho con một đôi giày y như thế. Đừng khóc mẹ lại giận.

Nhưng mỗi khi người mẹ tìm lời ngọt ngào để dỗ dành cậu thì cậu lại ngúng nguẩy :

- Ờ ời ! Con không thích đâu nào ! Nào !

Rồi cậu lại khóc.

Thơ thân ba người đi qua phố hàng Mã. Hùng nhìn thấy những đôi hài xanh đỏ, rực-rỡ mà lại có thêm chiếc lông công. Cậu thích quá nhất định bắt mẹ mua cho bằng được. Người mẹ buồn cười khẽ nói với con :

- Giày ấy bằng giấy thì đi làm sao được. Người ta làm để cho người khác mua về đốt đi chứ có phải để mua về đi đâu. Giày bằng giấy đi xuống nước thì bục ra ngay... Chỉ được độ từ sáng đến chiều là lâu lắm...

- Không, me mặc con !... Me cứ mua cho con. Chóng hỏng cũng được. Con chỉ thích giày xanh đỏ như thế thôi. Con không thích giấy da. Những đôi giày da của con ở nhà đi đau chân lắm.

Người mẹ đành phải chiều ý con và mua một đôi hài thật to cho Hùng. Có lẽ chưa ai được biết cái sung sướng như cái sung sướng của Hùng khi nhận được đôi hài giấy của người mẹ trao tay cho. Cậu nâng niu đôi hài trong hai bàn tay nhỏ bé. Cậu tòm tòm cười ngấm màu đỏ ở mũi và màu xanh ở quanh mép đôi hài. Cậu nhẹ nhàng cầm hai chiếc hài tựa như cầu ử hai con chim non mà một lần cậu đã bắt được ở chái nhà. Nước mắt

cậu ráo hoئن ngay tự bao giờ không rõ. Cậu nhảy nhót với đôi hài giấy mà cậu tin rằng có thể sỏ chân đi được.

Người mẹ ngắm hai người con sung sướng vì những món quà không đáng là bao, cũng thấy lòng mình sung sướng. Có lẽ còn sung sướng hơn cả hai đứa con của mình trong lúc đó. Nga và Hùng thấy mẹ vui vẻ lại càng vui vẻ hơn và cả hai lại càng cười nói huyên thuyên, càng thi nhau nhảy nhót !

Khi trở về nhà người mẹ lấy ở trong tủ ra những chiếc áo rách ngồi vá cho hai con.

Nga và Hùng không đi đâu xa, chỉ quanh quẩn bên mẹ. Nga thì khoe với Hùng :

- Chị có lược đẹp đây này !... Chị cài lên tóc đây này! Thích quá !

Hùng cũng không ngăn được sự sung sướng của mình:

- Em có giày đẹp đây này ! Em đi giày người lớn chứ em không thèm đi giày trẻ con. Giày của em xanh đỏ đây này.

- Thế mà mày bảo cứ nói với vú già rồi vú ấy mua cho! Có mẹ thì mẹ mua cho chứ vú già thì tiền đâu mà

vú ấy mua. Tao giữ chặt lấy cái lược này, kéo lại mất mất thì mẹ mắng chết.

- Em cũng thế ! Em phải giữ cẩn thận đôi giày đồ chổi này kéo hỏng thì mẹ mắng chết. Thích quá chị nhỉ. Chốc nữa em lại tắm, lại rửa chân. Rửa chân cho thật sạch để đi giày mới !

Còn tao, tao sẽ gội đầu, gội cho thật sạch để cài lược !

Hai đứa trẻ sung-sướng quá, không còn biết nói gì hơn với nhau nữa, cứ nhảy quanh nhà với nhau, đứa trước đứa sau rồi sau hết chúng cầm tay mà thành vòng trong gian nhà. Nga thì cầm chiếc lược trong tay. Còn Hùng thì ôm đôi hài bằng giấy che lấp cả ngực.

Những bước nhảy đều đều nhịp nhàng tựa như có lựa theo một bản đàn. Người mẹ nhìn thấy chúng sung sướng quá muốn cất tiếng hát một bài gì để ăn với những bước đi của hai đứa con.

* * *

Người cha đã đi làm. Thằng bếp đã mang bị đi chợ mua thức ăn. Vú già đã thu dọn xong mấy việc vặt trong bếp. Lúc đó vú mới nghĩ tới Nga và Hùng. Vú thì thầm nói một mình :

- Hai anh chị này mà không đánh thức thì có lẽ còn là ngủ. Ngủ cho đến trưa đến tối được chứ chẳng chơi !

Vú thong thả đi vào buồng ngủ riêng của Nga và Hùng. Hai đứa trẻ hầy còn đều đều hơi thở ngủ yên dưới tấm chăn mỏng mà tối trước người cha đã đắp cho chúng. Vú sẽ lay hai đứa :

- Dậy ! Dậy thôi chứ ! Còn ngủ đến bao giờ đây ! Dậy mau lên ! Còn ăn lót dạ chứ ! Bỏ cả bữa sáng hay sao mà ngủ nhiều thế này !

Nga và Hùng cùng mở mắt dậy một lúc. Chúng dụi mắt mãi mà vẫn chưa nhận ra ai. Những tia nắng mặt trời buổi sáng đã chiếu qua những khe cửa và đã lọt vào tận trong cùng buồng. Chúng chói mắt quá, cứ dụi dụi mắt mãi. Vú già không để cho hai đứa trẻ kịp nhận ra mình, cứ bế cả hai ra mỗi đứa một bên cạnh sườn. Ra khỏi gian buồng, cả hai đứa mới nhận ra là vú già. Nga vội hỏi ngay :

- Lược ngà của tôi đâu ?

Hùng cũng hỏi vú luôn ngay :

- Giày đỏ của tôi đâu ?

- Tôi có tiền đâu mà mua lược, mua giày đỏ cho anh cho chị !

- Không lược mẹ mua cho tôi cơ mà ! Hôm qua mẹ về nhà rồi mà ! Mẹ tắm cho tôi, mẹ thay quần áo cho tôi rồi mẹ đưa tôi lên phố mua lược cho tôi cơ mà !

- Mẹ cũng tắm cho tôi, cũng thay quần áo cho tôi... Mẹ có mua cho tôi đôi giày đỏ ! To to là cơ ! Nào ! Tôi bắt đền vú đấy ! Vú đánh mất của tôi rồi.

Vú già khó chịu vì về những nhời nói đó phát gắt lên :

- Đừng nói nhảm, mẹ nào còn ở nhà này ! Mẹ mất rồi, mẹ còn về sao được ! Rõ khéo chỉ trẻ con !

- Vú nói nhảm thì có ! Hôm qua mẹ đưa tôi đi chơi phố mà.

Cả Nga và Hùng cùng cất tiếng khóc. Vú già cố dỗ thế nào cũng không được. Cho ăn gì cả hai chị em đều không chịu ăn.

- Bắt đền vú đấy ! Lược mẹ mua cho tôi đâu !

- Tôi cũng bắt đền vú đấy ! Giày đỏ mẹ mua cho tôi đâu ! Vú đánh rơi xuống nước hồng của tôi rồi !

Rồi hai chị em lại nhìn nhau mà khóc. Thằng bếp đã đi chợ về ; thấy Nga và Hùng cùng khóc lên tiếng hỏi vú già :

- Sao mà cả hai cùng khóc thế ?

Vú già thở dài một cái rồi đáp lời :

- Không hiểu làm sao ! Ngủ một giấc dậy rồi bây giờ cứ người thì đòi lược, người thì đòi giày đỏ. Còn ai biết làm sao. Chiều hôm qua chị Nga thấy chị Tý bên hàng xóm cài tóc bằng lược, mình chẳng có cài tóc nào cũng cứ nhất định đòi mua lược cho bằng được. Còn cậu Hùng thì chỉ đòi đôi giày sơn đỏ to tướng của cái hiệu giày bên cạnh treo trước cửa nhà. Nói dối là cứ đi ngủ rồi ngày mai mẹ về mẹ mua cho. Thế mà sáng nay lúc vào đánh thức, chị Nga thì bảo mẹ đã mua lược cho rồi; anh Hùng cũng bảo mẹ đã dẫn đi chơi phố và đã mua giày đỏ cho rồi. Rồi cứ bắt đền bắt vạ hỏi giày và lược để đâu thì còn ai biết đằng nào nữa.

Thằng bếp ra vẻ kính cẩn nói thầm với người vú già :

- Bà nhà này linh thiêng đáo để đấy. Chết được giờ. Chắc là thấy vú nói thế nên đêm mới rồi đã hiện về chứ gì.

Vũ già chặc lưỡi :

29 | Người Mẹ

- Chắc hẳn anh chị ấy đêm mới rồi đã nằm mơ thấy mẹ về hẳn thôi...

Bỗng vú có một giọng buồn buồn, gần như muốn khóc :

- Nghĩ mà ái-ngại. Mới tý tuổi đầu mà đã bỏ côì mẹ !